



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

17.04.2023

Lēmums Nr. 4-02/30/2023
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
nepiemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Ādažu novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000048472, adrese: Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164, e – pasts: dome@adazi.lv (turpmāk arī – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Ādažu novada teritorijas plānojums (turpmāk – Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Ādažu novada pašvaldības 2023. gada 14. februāra vēstule Nr. ĀNP/1-12-4/23/173 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu Ādažu novada teritorijas plānojumam*” (turpmāk – Vēstule Nr. ĀNP/1-12-4/23/173), iesniegums “*Par plānošanas dokumenta Ādažu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Iesniegums), Ādažu novada pašvaldības 2022. gada 23. novembra lēmums Nr. 588 “*Par Ādažu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmums)¹, Ādažu novada pašvaldības 2023. gada 25. janvāra lēmums Nr. 24 “*Par grozījumu Ādažu novada pašvaldības 23.11.2022. lēmumā Nr. 558 “Par Ādažu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”*”², Darba uzdevums “*Ādažu novada teritorijas plānojuma izstrādei*” (turpmāk – Darba uzdevums)³, Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 18. janvāra vēstule Nr. 11.2/AP/725/2023 “*Nosacījumi Ādažu novada teritorijas plānojuma izstrādei*” (turpmāk – Vēstule Nr. 11.2/AP/725/2023), Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP) 2023. gada 8. februāra vēstule Nr. 4.8/723/2023-N “*Par Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu*” (turpmāk – Vēstule Nr. 4.8/723/2023-N) un Veselības inspekcijas 2023. gada 31. janvāra vēstule Nr. 2.4.5.-1./957 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Vēstule Nr. 2.4.5.-1./957).

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Nemot vērā, ka laika posmā no 2018. gada līdz 2023.gadam stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) ir piemērots un Vides pārskati sagatavoti

¹ Pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_25807 (skatīta 13.04.2023.).

² Turpat.

³ Turpat.

gan spēkā esošajiem Ādažu un Carnikavas novadu teritorijas plānojumiem, kā arī Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013. – 2037. gadam aktualizācijai (turpmāk – Stratēģija) un Attīstības programmai 2021. – 2027. gadam (turpmāk – Programma) un 2022. gada nogalē Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk arī – Birojs) ir iesniegti Ādažu novada attīstības programmas 2016. – 2022. gadam un abu minēto teritorijas plānojumu īstenošanas ietekmes Monitoringa ziņojumi, kā arī saskaņā ar izstrādes Darba uzdevumu, jaunas izmaiņas funkcionālajā zonējumā plānots izskatīt tikai kopsakarā ar Stratēģiju un spēkā esošajos lokālplānojumos un detālplānojumos paredzētās izmantošanas integrēšanu Teritorijas plānojumā, Izstrādātājas ieskatā Stratēģiskais novērtējums plānošanas dokumentam nav nepieciešams.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam⁴ – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2023. gada 14. februārī Birojā saņemta Ādažu novada pašvaldības Vēstule Nr. ĀNP/1-12-4/23/173, ar kuru paziņots, ka Teritorijas plānojuma izstrāde tiek veikta atbilstoši Lēmumam un Darba uzdevumam, un iesniegts Iesniegums. Atbilstoši Iesniegumam, Vēstulei, Lēmumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Teritorijas plānojums tiek izstrādāts Ādažu novada administratīvajai teritorijai, kurā saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 2021. gada 1. jūlija ietilpst Ādažu pilsēta, Ādažu un Carnikavas pagasti.
 - 2.2. Teritorijas plānojumu izstrādē tiek ņemti vērā Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam un Latvijas Nacionālo attīstības plāns 2021. – 2027. gadam, Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014. – 2030. gadam un Attīstības programmu 2022. – 2027. gadam, kā arī Ādažu novada Stratēģiju un Programmu. Teritorijas plānojuma izstrādē tiks ņemti vērā arī Jūras plānojums Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem līdz 2030. gadam, kā arī Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai. Nodrošinot plānošanas dokumentu pēctecību, izstrādājot plānošanas dokumentu, tiks ņemti vērā spēkā esošie teritorijas plānojumi – Ādažu novada teritorijas plānojums un Carnikavas novada teritorijas plānojums 2018. – 2028. gadam.
 - 2.3. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*”⁵ pieejamo informāciju Ādažu novada teritorijā atrodas vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, tostarp, Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas dabas parks “*Piejūra*”, aizsargājamo ainavu apvidus “*Ādaži*”, dabas liegumi “*Lieluikas un Mazuikas ezers*” un “*Lielā Baltezera salas*”, Ādažu novadam piekļaujas *Natura 2000* teritorija dabas liegums “*Garkalnes meži*”.

⁴ Likuma 6. panta pirmā daļa.

⁵ Tīmekļa vietne <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīta 14.04.2023.).

3. Saskaņā ar Darba uzdevumā izvirzītajām prasībām Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā cita starpā paredzēts:
 - 3.1. Izvērtēt spēkā esošos Ādažu un Carnikavas novadu teritorijas plānojumu apbūves noteikumus un to normu pamatotību, tajā skaitā normatīvajos aktos noteiktos deleģējumus teritorijas plānojuma izstrādei, kas mainījušies kopš spēkā esošo teritorijas plānojumu apstiprināšanas brīža.
 - 3.2. Izvērtēt novada teritorijā spēkā esošos detālplānojumus un lokālplānojumus atbilstoši izstrādātajiem kritērijiem, sniegt priekšlikumus to atcelšanai vai spēkā saglabāšanai, nodrošinot to integrēšanu teritorijas plānojumā un organizējot ar saistošajiem noteikumiem apstiprināto detālplānojumu pārapspriešanu ar administratīvo aktu. Sabiedriskās apspriešanas vajadzībām izstrādāt atceļamo detālplānojumu izvietojuma karti.
 - 3.3. Izstrādāt priekšlikumus ūdenssaimniecības aglomerācijām un risinājumiem ārpus tām. Noteikt prasības risinājumiem vasarnīcu ciemos.
 - 3.4. Izstrādāt prasības dzīvojamās un publiskās apbūves izvietojumam teritorijās, kur konstatēts pieļaujamais trokšņa līmeņa pārsniegums (trokšņa piesārņojums gar autoceļiem, dzelzceļu).
 - 3.5. Izstrādāt risinājumus (zonējums un apbūves noteikumi) vides kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai, tai skaitā zaļā tīklojuma saglabāšanai un aizsardzībai.
 - 3.6. Noteikt kritērijus teritorijām uzņēmējdarbības un ražošanas attīstībai.
 - 3.7. Izvērtēt spēkā esošās pilsētas un ciemu robežas un sagatavot priekšlikumus izmaiņām, ja nepieciešams. Izvērtēt iespējamo novada robežu izmaiņu priekšlikumu atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 28.punktā noteiktajam⁶.
 - 3.8. Pārskatīt pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas un to aizsargjoslas atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām, kā arī ievērojot Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumā noteiktās prasības. Atbilstoši mērogam, precizēt aizsargjoslu novietojumu grafiskajā daļā.
 - 3.9. Jaunas izmaiņas funkcionālajā zonējumā izskatīt tikai kopsakarā ar ilgtermiņa attīstības stratēģiju un spēkā esošajos lokālplānojumos un detālplānojumos paredzētās izmantošanas integrēšanu teritorijas plānojumā.
4. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam, Iesniegumam ir pievienoti dokumenti:
 - 4.1. Dienesta 2023. gada 18. janvāra Vēstule Nr. 11.2/AP/725/2023. Ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, Dienests secina, ka Ādažu novada teritorijas plānojumam būtu jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo šī teritorijas attīstības plānošanas dokumenta īstenošanai var būt būtiska ietekme uz vidi un cilvēku veselību, reģiona attīstība ir raksturojama kā dinamiska, kā arī tajā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, bet augstās nekustamo īpašumu tirgus cenas var radīt spiedienu uz lēmumu pieņēmējiem īpašnieku interesēs. Turklāt vērā ņemams ir Likuma 3. panta 1. punktā minētais princips: *ietekmes novērtējums*

⁶ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 28.punktu “*Ropažu novada pašvaldība līdz 2023. gada 31. decembrim apstiprina Garkalnes pagasta sadalīšanas plānu un nosūta to Ādažu novada pašvaldībai. Pēc minētā plāna izvērtēšanas iesaistītās pašvaldības lemj par novadu teritoriju robežu grozīšanu*”.

izdarāms agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Dienests izvirzījis nosacījumus Teritorijas plānojuma izstrādei, tostarp:

- 4.1.1. Teritorijas plānojuma risinājumus izvērtēt Ādažu novada un Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju kontekstā un nodrošināt atbilstību tām t.sk. telpiskās attīstības vadlīnijām.
- 4.1.2. Grafiskajā daļā attēlot Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. pantā un Ministru kabineta 2004. gada 17. februāra noteikumos Nr. 86 *“Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika”* noteiktajam. Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē neplānot apbūvi un teritorijas izmantošanu, kas būtu pretrunā Aizsargjoslu likuma 36. pantā noteiktajam. Izvērtēt iespējas teritorijas plānojumā iekļaut arhitektūras prasības/vadlīnijas būvniecībai (t.sk. sezonas būvēm un labiekārtojumam pludmalē), lai saglabātu vietējai piekrastei raksturīgu kultūrvēsturisko ainavu.
- 4.1.3. Grafiskajā daļā attēlot virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas un applūstošās (ar 10% applūduma varbūtību) teritorijas. Aizsargjoslu un applūstošo teritoriju (gan pavasara plūdu, gan jūras vējuzplūdu gadījumā) noteikšanā ņemt vērā Aizsargjoslu likuma 7. pantā, Ministru kabineta 2008. gada 3. jūnija noteikumos Nr. 406 *“Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 406) noteikto un VSIA *“Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”* (turpmāk – LVĢMC) datus, ņemot vērā, ka Ādažu novads atrodas nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijā, datus aicinām pieprasīt LVĢMC.
- 4.1.4. Grafiskajā daļā attēlot un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) iekļaut teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1).
- 4.1.5. Lai mazinātu vides riskus, Dienests aicina jaunu blīvas dzīvojamās apbūves teritoriju plānošanā izvairīties no to paredzēšanas vietās, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai tuvākajā nākotnē nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izveidei. Rekomendēts izvērtēt (t.sk. apstiprinātos lokālplānojumus un detālplānojumus) un atcelt līdz šim plānotās, bet neīstenotās blīvas dzīvojamās apbūves teritorijas, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izveidei.
- 4.1.6. Plānojot funkcionālo zonējumu, kur starp dažādiem to veidiem potenciāli var veidoties konfliktsituācijas, piemēram, starp rūpniecisko un dzīvojamo, publisko apbūvi, tūrisma objektiem, teritorijas plānojumā ir jāievēro Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *“Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 138. – 142. un 144. – 147. punktus minētais, grafiskajā daļā un TIAN jāparedz atbilstoši pasākumi un prasības negatīvo ietekmju (trokšņa, smaku, putekļu, vibrācijas un cita veida piesārņojuma un rūpniecisko avāriju risku) novēršanai vai būtiskai samazināšanai. Tāpat Dienests aicina pārskatīt līdz šim plānoto zonējumu, bet neīstenoto, un turpmāk novērst augstākminēto konfliktsituāciju izveidošanos, kā arī izvērtēt pastāvošās konfliktsituācijas

esošajā teritorijas izmantošanā un rast risinājumus/izvirzīt prasības negatīvo ietekmju mazināšanai.

- 4.1.7. Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu ieguve, kā viens no izmantošanas veidiem, var tikt atļauta ievērojamā daļā Ādažu novada teritorijas (t.sk. *Lauksaimniecības teritorijā (L)*, *Mežu teritorijā (M)* un *Ūdeņu teritorijā (Ū)*) un ir zināms, ka derīgo izrakteņu ieguves ietekmes var būt būtiskas, kā arī apzinoties līdzšinējo pieredzi „*dīķu izveidē un derīgo izrakteņu ieguvē*” un iepazīstoties ar tiesu praksi, ir jāparedz atbilstoši priekšnoteikumi derīgo izrakteņu ieguvei. Dienests sagaida, ka TIAN tiks noteiktas prasības, kas izpildāmas pirms darbības uzsākšanas (piemēram, izstrādāt detālplānojumu un pieprasīt Biroja lēmumu par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību), kā arī izvirzītas prasības ieguves vietas attālumiem no jūtīgām teritorijām, derīgo izrakteņu transportēšanai, trokšņa, putekļu, vibrācijas, virszemes ūdeņu un hidroloģisko apstākļu izmaiņu ietekmēm attiecībā uz apkārtējām teritorijām, t.sk. dzīvojamās un publiskās apbūves, kultūrvēsturisko un dabas vērtību aizsardzību.
- 4.2. DAP 2023. gada 8. februāra Vēstule Nr. 4.8/723/2023-N, kurā norādīts, ka Darba uzdevumā noteikti vairāki veicamie darbi, tostarp izstrādāt ainavu tematisko plānojumu un ieteikumus ainavu apsaimniekošanai un aizsardzībai, izstrādāt detalizētus noteikumus jaunu apbūves teritoriju plānošanai un esošo apbūves teritoriju paplašināšanai, noteikt kritērijus teritorijām uzņēmējdarbības un ražošanas attīstībai, izvērtēt spēkā esošās pilsētas un ciemu robežas u.c. Ādažu novada teritorijā atrodas vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, tostarp *Natura 2000* teritorijas, tāpat arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamas dabas vērtības – Eiropas Savienības nozīmes prioritārie mežu, purvu, piekrastes, zālāju, virsāju un saldūdeņu biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, kā arī dabas pieminekļi u.c. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 5. punktam, DAP savas kompetences ietvaros uzskata, ka Teritorijas plānojuma izstrādei noteiktie uzdevumi (apbūves teritoriju paplašināšana; ciemu un pilsētas robežu pārskatīšana; tematisko plānojumu sagatavošana) ietver tādas darbības, kas potenciāli skars un var ietekmēt arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, piekrastes ekosistēmas un citas dabas vērtības Ādažu novadā, un Teritorijas plānojumam ir piemērojams Stratēģiskais novērtējums.
- 4.3. Veselības inspekcijas 2023. gada 31. janvāra Vēstulē Nr. 2.4.5.-1./957 norādīts, ka atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam Ādažu novads tika izveidots 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot Ādažu un Carnikavas novadus. Pirms novadu reformas tika veikts Stratēģiskais novērtējums un Vides pārskats tika apstiprināts 2018. gadā Ādažu novada teritorijas plānojumam un 2019. gadā Carnikavas novada teritorijas plānojumam. Izvērtējot Teritorijas plānojuma īstenošanas jomu un iespējamo ietekmi uz apkārtējo vidi un cilvēku dzīves apstākļiem, Inspekcija uzskata par iespējamu piemērot Stratēģiskā novērtējuma plānošanas dokumenta izstrādei.
5. Konkrētais Teritorijas plānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
 - 5.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas

- līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, ko apstiprina vietējā pašvaldība, kas saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
- 5.3. Atbilstoši iesniegtai dokumentācijai, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojums tiek izstrādāts Ādažu novada teritorijai, kurā saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 2021. gada 1. jūlija ietilpst bijušās teritoriālās vienības – Ādažu un Carnikavas novadi, un šobrīd Ādažu novadā ir spēkā šo vienību teritorijas plānojumi, t.i., Ādažu novada teritorijas plānojums (līdz 2028. gadam), kuram ir veikts Stratēģiskais novērtējums un sagatavots Vides pārskats, par kuru Birojs 2017. gada 13. oktobrī izdevis atzinumu Nr. 8, un Carnikavas novada teritorijas plānojums 2017. – 2028. gadam, kuram arī veikts Stratēģiskais novērtējums (Birojs 2017. gada 13. oktobrī izdevis atzinumu Nr. 7 par tā Vides pārskatu)⁷. Vienlaikus Birojs konstatē, ka Ādažu novadam ir izstrādāta un apstiprināta jaunā novada vienotā ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma⁸ un šiem abiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem ir veikts Stratēģiskais novērtējums un Birojs 2021. gada 31. augustā izdevis atzinumu Nr. 4 – 03/6 “*Par Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013. – 2037. gadam aktualizācijas un Ādažu novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam vides pārskatu*”⁹.
- 5.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, t.sk. Iesniegumā un Darba uzdevumā norādīto, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojumā paredzēts izstrādāt detalizētus noteikumus jaunu apbūves teritoriju plānošanai un esošo apbūves teritoriju paplašināšanai, jaunas izmaiņas funkcionālajā zonējumā izskatīt tikai kopsakarā ar Stratēģiju un spēkā esošajos lokālplānojumos un detālplānojumos paredzētās izmantošanas integrēšanu Teritorijas plānojumā. Caurskatot Stratēģijā definētās vadlīnijas tostarp apdzīvoto vietu, transporta infrastruktūras, ražošanas un loģistikas teritoriju plānošanai un attīstībai kopskatā ar Darba uzdevumā izvirzīto Teritorijas plānojuma izstrādes mērķi un uzdevumiem, Birojs konstatē, ka ar Teritorijas plānojumu risināmo jautājumu loks ir tieši pakārtots Stratēģijai. Tā piemēram, Darba uzdevuma 4.7. punkts “*izstrādāt prasības dzīvojamās un publiskās apbūves izvietojumam teritorijās, kur konstatēts pieļaujamais trokšņa līmeņa pārsniegums (trokšņa piesārņojums gar autoceļiem, dzelzceļu)*” un 4.17.3. punktā noteiktais par grafiskajā daļā iekļaujamo karti par teritorijām, kurās tiek pārsniegti trokšņa piesārņojuma robežlielumi, sasaucas ar Stratēģijā noteikto, ka “*jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves plānošanas*

⁷ Pieejami Biroja tīmekļvietnē pieejams <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi>.

⁸ Pieejami tīmekļvietnē https://geolativija.lv/geo/tapis#document_14053 un https://geolativija.lv/geo/tapis#document_11127 (skatīta 13.04.2023.).

⁹ Pieejams Biroja tīmekļvietnē <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi>.

pamatprincipi transporta trokšņa robežlielumu pārsnieguma teritorijās tiek noteikti Ādažu novada teritorijas plānojumā (izstrādājams līdz 2023. gadam)". Savukārt Stratēģijā noteiktās vadlīnijas apdzīvoto vietu attīstībai un robežu noteikšanai/pārskatīšanai, tostarp saistībā ar Carnikavas kā pilsētas noteikšanu (ciema statusa vietā) sasaucas ar Darba uzdevuma 4.14. punktu "izvērtēt spēkā esošās pilsētas un ciemu robežas un sagatavot priekšlikumus izmaiņām, ja nepieciešams". Arī ar Teritorijas plānojumu risināmie uzdevumi transporta infrastruktūras un industriālo teritoriju attīstībai, secināms, ir pakārtotas Stratēģijā definētajām vadlīnijām. Stratēģijas Telpiskās attīstības perspektīvā ir noteiktas esošās un attīstāmās ražošanas un loģistikas teritorijas. Caurskatot Ādažu novada teritorijas plānojuma (līdz 2028. gadam) un Carnikavas novada teritorijas plānojuma 2017. – 2028. gadam grafiskās daļas un TIAN, konstatējams, ka plānotās ražošanas un loģistikas teritorijas ir saistītas ar līdzšinējām Rūpniecības teritorijām (R) un Jaukas apbūves centra teritorijā (JC), kurās atļauta ar vieglās rūpniecības uzņēmumiem saistītu apbūvi (smagās rūpniecības uzņēmumu apbūve šobrīd atļauta atsevišķos īpašumos Ādažu pagasta teritorijā). Stratēģijā noteiktās vadlīnijas ražošanas un loģistikas teritorijām cita starpā paredz, ka novadā ilgtermiņā nav atļauta smagā rūpniecība, savukārt, veidojot jaunas ražošanas/ loģistikas teritorijas, jānovērš iespējamās konfliktsituācijas un kaitīgu ietekmju rašanās, Teritorijā plānojumā nosakot arī atbilstošs attālums līdz esošajām dzīvojamās apbūves teritorijām un atbilstošu ietekmju mazināšanas pasākumus. Tādejādi ņemot vērā iepriekš minēto, no Iesnieguma un Darba uzdevuma neizriet, ka Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis būtu būtiski mainīt iepriekš jau paredzētos un novērtētos novada plānošanas risinājumus, ieplānot jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 1. un 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kas atstātu ilgstošu ietekmi uz vidi un kuru rezultātā veidotos būtiska ietekme, tai skaitā piesārņojums, palielināta slodze uz dabas vidi u.tml. Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka Teritorijas plānojums būtu pielīdzināms Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentiem, kuriem Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tāpat nav konstatējams, ka ar plānošanas dokumenta izstrādi varētu tikt paredzētas būtiskas, vides stāvokli negatīvi ietekmējošas izmaiņas, salīdzinājumā ar iepriekš plānoto (un vērtēto) (Likuma 23.² panta 1. punkta "a" – "e" apakšpunkts). Minētais nenozīmē, ka vienota novada teritorijas plānojuma izstrāde nebūtu saistīta arī ar jauniem izaicinājumiem un risināmām problēmām, tomēr tā izstrāde balstīta uz jau vērtētiem Stratēģijā noteiktiem novada ilgtermiņa attīstības priekšnosacījumiem un vadlīnijām, kā arī spēkā esošajiem novada teritorijas plānojumiem. Gadījumā, ja turpmākajā plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek konstatēts, ka tiks īstenotas nozīmīgas izmaiņas teritorijas plānošanā (piemēram, tādas, kas būtiski paplašina teritorijas, kurās izvietojami Likuma 1. un/vai 2. pielikuma objekti, vai citu teritoriju izmantošanas nosacījumos tiek iestrādātas normas, kas pieļauj jaunu Likuma 1. un/vai 2. pielikuma darbību īstenošanu u.c.), Ādažu novada pašvaldībai jākonsultējas ar Dienestu par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un nepieciešamības gadījumā informācija par izmaiņām sākotnējā plānošanas iecerē (par ko pieņemts šis lēmums) jānosūta Birojam jautājuma par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izlemšanai.

- 5.5. Ādažu novadā atrodas īpaši aizsargājama dabas teritorijas, t.sk. *Natura 2000* teritorijas un citas aizsargājamas dabas vērtības. Saskaņā ar Iesniegumā norādīto, spēkā esošajos novada teritorijas plānojumos ir noteiktas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas un citas vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas atbilstoši Aizsargjoslu likumam un tās tiks precizētas, izstrādājot jauno Teritorijas plānojumu. Ņemot vērā to, ka Darba uzdevuma 4.8. punktā noteikto, ka "izstrādāt risinājumus (zonējums un apbūves noteikumi) vides kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai, tai skaitā zaļā tīklojuma saglabāšanai un aizsardzībai" un Stratēģijā definētos novada

telpiskās struktūras elementus “Rīgas līča piekrastes daļa”, “Mežu teritorijas”, “Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas”, “Gaujas upe un tās apkārtnē”, “Ezeri un to apkārtnē” un noteiktās/Stratēģiskajā novērtējumā vērtētās vadlīnijas šo teritoriju izmantošanai, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka ar Teritorijas plānojumu varētu tikt paredzētas būtiskas, negatīvi ietekmējošas izmaiņas, salīdzinājumā ar iepriekš plānoto (un vērtēto). Teritorijas plānojuma izstrādē ir jāņem vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. Šādā kontekstā izsverot Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojumu un lietderību, Birojs secina, ka konkrētā plānošanas dokumenta īstenošanai nav konstatējama jauna būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, ja tiek ievērotas saistošo normatīvo aktu prasības vides un dabas aizsardzības jomā. Tādējādi Birojs nekonstatē, ka Teritorijas plānojums būtu pielīdzināms Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, arī vadoties no Likuma 23.² panta 3. un 4. punkta kritērijiem. Tomēr gadījumā, ja turpmākajā plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek konstatēts, ka tiks īstenotas nozīmīgas izmaiņas teritorijas plānošanā, kas skar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, īpaši aizsargājamās sugas un biotopus (piemēram, saistībā ar tūrisma un rekreācijas attīstības risinājumiem), Ādažu novada pašvaldībai jākonsultējas ar DAP par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un nepieciešamības gadījumā informācija par izmaiņām sākotnējā plānošanas iecerē (par ko pieņemts šis lēmums) jānosūta Birojam jautājuma par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izlemšanai.

6. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana Teritorijas plānojumam konkrētajā gadījumā nav nepieciešama un tās veikšana neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem – to nepieprasa kā obligāti veicamu spēkā esošie normatīvie akti, un tā nepieciešamība neizriet arī no vērtējuma par iespējamo vides problēmu un ietekmes uz vidi būtiskumu, kas veicams saskaņā ar Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem. Pie nosacījuma, ja plānošanas dokumenta īstenošana neparedz nozīmīgus jaunus teritorijas attīstības risinājumus ar papildus būtisku negatīvu ietekmi, kā arī nosacījuma, ka, izstrādājot un īstenojot Teritorijas plānojumu, tiks ievērota Stratēģija, tās Vides pārskatā un Biroja 2021. gada 31. augusta atzinumā Nr. 4 – 03/6 “Par Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013. – 2037. gadam aktualizācijas un Ādažu novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam vides pārskatu” iekļautās rekomendācijas ietekmju mazināšanai turpmākajā attīstības plānošanā, institūciju sniegtie nosacījumi, publiskās apspriešanas laikā saņemtās institūciju atzinumu rekomendācijas un spēkā esošie normatīvie akti¹⁰ – sagaidāmo ietekmi ir iespējams identificēt, samazināt un novērst arī ar citiem vērtēšanas instrumentiem. Vienlaikus Birojs ir ņēmis vērā to, ka viens no šādiem instrumentiem ir arī plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes monitoringa. Birojs, saskaņā ar tā rīcībā esošo informāciju, konstatē, ka Ādažu novada pašvaldība Birojā ir iesniegusi gan iepriekš minēto spēkā esošo novada teritorijas plānojumu monitoringa ziņojumus, gan iepriekš izstrādātās Ādažu novada attīstības programmas 2011. – 2018. gadam monitoringa ziņojumu. Savukārt ņemot vērā to, ka Stratēģijai ir veikts Stratēģiskais novērtējums, novada ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu un mērķu īstenošanas ietekmes tiks uzraudzītas Stratēģijas īstenošanas ietekmes monitoringa gaitā¹¹, un ņemot vērā Stratēģijas

¹⁰ T.sk. Aizsargjoslu likums, Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”, Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”; Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2021. – 2027. gadam.

¹¹ Saskaņā ar Biroja 2021. gada 31. augusta atzinumu Nr. 4 – 03/6 Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas

un Teritorijas plānojuma saistību, vadoties arī no normatīvo aktu prasībām teritorijas attīstības plānošanas jomā, pastarpināti ļaujot sekot līdzī arī Teritorijas plānojuma īstenošanai.

7. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23.² panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Teritorijas plānojumam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.
- Aizsargjoslu likums.
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Likuma 23.² pantā noteiktajiem Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijiem un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs secina, ka Teritorijas plānojums nav saistīts ar jaunām būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām, lai tam piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Ādažu novada teritorijas plānojumam.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Ilze Lielvalode
ilze.lielvalode@vpvb.gov.lv

Māris Ikaunieks
maris.ikaunieks@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Ādažu novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.

2013. – 2037. gadam aktualizācijas un Ādažu novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam īstenošanas ietekmes monitorings jāiesniedz Birojā vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2026. gadā).